

Rapport

Datum: 12 april 2006

Rapportnummer: 2006/144

Klacht

Verzoekster klaagt over de wijze waarop het arrondissementsparket te Rotterdam door middel van schadebemiddeling het voorval van 18 februari 2004, waarbij verzoeksters zoon was betrokken, heeft afgedaan.

In het bijzonder klaagt verzoekster erover dat (een medewerkster van) het arrondissementsparket te Rotterdam:

Schadebemiddeling heeft toegepast terwijl het verzoekster had laten weten de zaak door middel van mediation af te zullen handelen;

Verzoekster heeft verweten dat er tegenaangifte is gedaan terwijl dit juist was gedaan op advies van de parketsecretaris en de politie;

Geen hoor en wederhoor heeft toegepast, beweringen van de tegenpartij heeft aanvaard als waarheid en geen getuigen heeft gehoord;

Heeft geaccepteerd dat de tegenpartij naderhand meer heeft geclaimd dan er in eerste instantie aan schade was opgegeven;

Bij de schadebemiddeling geen aandacht heeft besteed aan al hetgeen verzoekster zelf in het werk heeft gesteld om de zaak met de tegenpartij af te wikkelen.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 18 februari 2004 vond in de zesde klas van een middelbare school een incident plaats waarbij verzoeksters zoon S. en een zekere N. waren betrokken.

Nog diezelfde dag deed N. aangifte van mishandeling, gepleegd door S. In de aangifte staat onder meer het volgende. N. werd al maanden door S. gepest. Op 18 februari 2004 had N. zijn klasgenoot S. eerst geduwd en gestompt, waarna S. hem in het gezicht had geschopt. N. bloedde daarop uit zijn mond, werd duizelig en viel bewusteloos neer.

2. S. schreef op 26 februari 2004 een brief aan N. Hij gaf daarin onder meer aan dat hij door het lint was gegaan en zich niet meer had kunnen inhouden. Hij vond het niet fair van zichzelf dat hij had mee gepest. Hij had zich niet moeten laten meeslepen door anderen of door een bepaalde sfeer. Hij bood daarom zijn persoonlijke excuses aan.

3. Op 27 februari 2004 werd S. als verdachte gehoord. Hij verklaarde N. regelmatig te hebben gepest. Op 18 februari 2004 had hij N. tweemaal tegen diens been geschopt. . had hem daarop in zijn gezicht gestompt. Later had hij N. nog een duw gegeven. Toen N.

zijn op de grond gevallen discman wilde oprapen had hij N. een trap in zijn gezicht gegeven.

4. S. deed op 3 maart 2004 aangifte van mishandeling door N. Hij verklaarde ongeveer hetzelfde als hij als verdachte reeds had verklaard. Uit zijn verklaring volgde dat N. op 18 februari 2004 enige keren was gepest door onder meer S. Daarop had N. met schoppen en duwen gereageerd. Na de schoppen tegen zijn been had S. hevige pijn gevoeld. Hij deelde ten slotte mee de aangifte niet uit wraakgevoelens te hebben gedaan, maar uit een rechtvaardigheidsgevoel. Waar twee vechten hebben er ook twee schuld, aldus S.

N. werd vervolgens op 14 maart 2004 als verdachte gehoord. Hij verklaarde dat hij had geschopt in de richting van S., maar dat die schop tegen de tas van S. was gekomen. Later had hij S. een duw en een klap op diens schouder gegeven.

5. De vader of moeder van N. stelde bij brief van 14 maart 2004 verzoekster aansprakelijk voor de schade die door toedoen van S. was ontstaan, onder meer schade aan een minidisc en een gsm-toestel. Bijgevoegd waren kopieën van de kassabonnen van bedoelde apparaten.

6. Op 13 april 2004 is het proces-verbaal van de politie ingeschreven bij het arrondissementsparket te Rotterdam (hierna: het parket). Omdat N. had aangegeven als benadeelde partij zijn schade te willen verhalen op de verdachte werd hem een antwoordformulier gezonden. In het aan het parket geretourneerde formulier werd vermeld dat de niet door verdachte of verzekering vergoede schade (ongeveer) € 250 bedroeg.

7. De behandelend parketsecretaris deelde per e-mailbericht van 28 april 2004 aan verzoekster mee dat hij zou proberen de zaken af te doen door middel van mediation. Hierdoor zou worden geprobeerd de zaak af te doen zonder naar de rechter te gaan. De parketsecretaris wees erop dat dit alleen zou lukken als beide partijen een en ander wilden en er ook volledig aan zouden meewerken.

8. Op 23 juni 2004 berichtte mevrouw B., schadebemiddelaar, namens de officier van justitie, aan verzoekster dat de verzekeringsmaatschappij (van verzoekster) had aangegeven € 201 over te zullen maken en dat het resterende bedrag van € 11 nog door verzoekster moest worden voldaan. B. wees erop dat verzoeksters zoon alsnog zou worden gedagvaard, indien niet het volledige schadebedrag werd voldaan. Na voldoening van het schadebedrag zou de zaak voorwaardelijk worden geseponneerd met een proeftijd van twee jaar. Hierover zou zij nader worden bericht.

I. Ten aanzien van het toepassen van schadebemiddeling

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er in de eerste plaats over dat het parket de zogenaamde schadebemiddelingsprocedure heeft toegepast, terwijl het verzoekster had laten weten de zaak door middel van mediation af te willen handelen. Verzoekster vernam pas aan het einde van het traject dat de desbetreffende parketmedewerkster schadebemiddelaar was.

2. De minister van Justitie acht de klacht niet gegrond. Het slachtoffer weigerde namelijk medewerking, zodat de zaak niet via mediation kon worden afgedaan. Voor dit laatste is immers instemming en volledige samenwerking van beide partijen noodzakelijk, zoals ook aan verzoekster was bericht. Overigens vond de minister wel dat het parket verzoekster eerder van het standpunt van het slachtoffer op de hoogte had moeten brengen.

Beoordeling

3. Het vereiste van rechtszekerheid houdt onder meer in dat gerechtvaardigde verwachtingen van burgers en organisaties jegens bestuursorganen door die bestuursorganen worden gehonoreerd.

4. De minister kan worden gevolgd in zijn standpunt. Er was immers niet voldaan aan de door het parket gehanteerde - tevoren ook aan verzoekster kenbaar gemaakte - voorwaarden voor mediation. Gelet op de Aanwijzing slachtofferhulp (zie Achtergrond, onder 1.) lag het in de rede dat het parket vervolgens heeft geprobeerd een schaderegeling tot stand te brengen.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

Met de minister vindt de Nationale ombudsman overigens wel dat de afwijzing van mediation door het slachtoffer bij het begin van de schadebemiddeling duidelijk had moeten worden gemaakt aan verzoekster. Doordat dit niet is gebeurd, heeft zij in onzekerheid verkeerd over de rol van de parketmedewerkster en de status van de door haar gepleegde acties.

II. Ten aanzien van opmerkingen over de tegenaangifte

Bevindingen

1. Volgens verzoekster heeft de parketmedewerkster haar verweten dat S. tegenaangifte had gedaan. De medewerkster zou hebben gezegd "dit erg raar te vinden, omdat er eerst een excuusbrief door hem was geschreven." De tegenaangifte was echter gedaan op advies van de politie (na overleg met de parketsecretaris). De aangifte van N. riep namelijk volgens de politieambtenaar die S. als verdachte had gehoord, een eenzijdig beeld op van het gebeuren in kwestie, terwijl er overduidelijk meerdere schuldhebbenden waren. Nu het niet veel zal voorkomen dat er twee processen-verbaal in één zaak zijn, had de parketmedewerkster misschien toch aanvullende informatie kunnen inwinnen bij de

desbetreffende verbalisant, aldus verzoekster. Te meer, nu haar zoon S. in het proces-verbaal van zijn aangifte had aangegeven dat volgens hem ook N. schuld trof. De parketmedewerkster had zich dan ook uiterst vooringenomen betoond.

2. De minister van Justitie heeft aangegeven dat het iedere burger vrij staat aangifte te doen, als hij slachtoffer is geworden van een strafbaar feit. De desbetreffende medewerkster had inderdaad aangegeven dat het haar bevreemde dat er eerst excuses waren gemaakt en dat er daarna toch nog een (tegen)aangifte was gedaan. Zij had echter geenszins bedoeld een verwijt te maken.

Beoordeling

3. Het verbod van vooringenomenheid houdt in dat bestuursorganen zich actief opstellen om iedere vorm van een vooropgezette mening of de schijn van partijdigheid te vermijden.

4. Hoewel verzoeksters zoon in zijn aangifte inderdaad heeft gemeld dat hij deze deed in het kader van "waar twee vechten hebben er ook twee schuld", blijkt uit die aangifte ook dat N. regelmatig - onder meer - door hem werd gepest en dat de gestelde mishandeling door N. telkens een reactie was geweest op concreet pestgedrag van (onder meer) S. Een en ander strookt ook met zowel hetgeen S. als verdachte inzake de mishandeling van N. had gezegd, als met hetgeen S. in de excuusbrief aan N. heeft geschreven. Gelet hierop, wekt het op het eerste gezicht inderdaad wel enige verbazing dat S. tegenaangifte heeft gedaan. Het is mogelijk dat de woordkeuze van de parketmedewerkster niet helemaal gelukkig was. Hetgeen verzoekster aan gebezigde bewoordingen heeft weergegeven, geeft echter onvoldoende aanknopingspunten om aan te nemen dat er daadwerkelijk verwijten richting verzoekster(s) zijn gemaakt waarmee de schijn van partijdigheid zou zijn gewekt. Er is ook geen sprake geweest van een weigering de aangifte van S. op te nemen.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

III. Ten aanzien van de ingewonnen informatie/het gebrek aan hoor en wederhoor

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er verder over dat er geen hoor en wederhoor is toegepast, beweringen van de tegenpartij als waarheid werden aanvaard en dat geen getuigen zijn gehoord. De parketmedewerkster had al na één gesprek met de familie van N. verklaard dat S. de schade moest vergoeden en dat hij smartengeld moest betalen. Als deze betalingen zouden zijn voldaan, zou de zaak voorwaardelijk worden geseponneerd met een proeftijd van twee jaar. De medewerkster had onmiddellijk en openlijk partij voor N. gekozen. Verzoekster is van mening dat er eerst onderzoek had moeten worden gedaan naar de achtergronden van het gepest. Ook had nader onderzoek moeten worden gedaan

naar de bewering van de tegenpartij dat het gepest nog was doorgestaan na het incident. Verzoekster had namelijk aangegeven dat dit laatste pertinent niet waar was, waarbij zij de naam van een op de school werkzaam persoon had genoemd die hierover zou kunnen verklaren. Volgens verzoekster is bij de afhandeling van het hele incident voorbij gegaan aan het feit dat daarbij meerdere partijen waren betrokken. Haar zoon had verkeerd gehandeld, maar de achtergronden hiervan en het feit dat de tegenpartij een actief aandeel in de escalatie van de pesterijen had gehad, waren onbelicht gebleven, terwijl ook de groep leerlingen waarbinnen de pesterijen plaatsvonden en de school wel erg makkelijk vrijuit waren gegaan. Verzoekster is van mening dat het feit dat haar zoon was opgezadeld met een proeftijd van twee jaar buitenproportioneel was. Het smartengeld en de bijbehorende proeftijd van twee jaar waren straffen die op geen enkele manier overeenstemden met de werkelijke feiten, aldus verzoekster. Justitie had hiermee aangetoond geen enkel inlevingsgevoel te hebben en geen oprechte belangstelling te tonen voor de individuen in kwestie.

2. De minister van Justitie heeft aangegeven dat er zijns inziens terecht is afgezien van het horen van getuigen, omdat zowel N. als S. een bekennende verklaring hadden afgelegd en er ook informatie beschikbaar was over de lichamelijke toestand van beiden.

3. Desgevraagd werd aangegeven dat het arrondissementsparket te Rotterdam als afdoeningsbeslissing had ingevoerd: transactie met als voorwaarde schadevergoeding. Door betaling van de schadevergoeding was voldaan aan de gestelde voorwaarde en was de zaak als onherroepelijk afgedaan. Er was dus geen sprake van een voorwaardelijk sepot met een proeftijd van twee jaar.

Beoordeling

4. Het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving houdt in dat bestuursorganen bij de voorbereiding van hun handelingen de relevante informatie verwerven.

5. Zoals hiervoor onder I.4. al is aangegeven, paste het op zichzelf binnen de Aanwijzing slachtofferzorg dat er, toen bleek dat mediation niet tot de mogelijkheden behoorde, werd getracht een schaderegeling tot stand te brengen. In die Aanwijzing is ook bepaald dat, indien de verdachte met zo'n schaderegeling instemt en de afspraken nakomt, daarmee in beginsel rekening wordt gehouden bij de verdere afhandeling van de strafzaak. Volgens de Aanwijzing verbaliseringsbeleid en procesbeschrijving minderjarigen komt het delict mishandeling niet in aanmerking voor een HALT-traject, terwijl in de richtlijn voor strafvordering kinderkzaken (misdrijven) is bepaald dat bij mishandeling wordt gedagvaard (zie Achtergrond, onder 2. en 3.). Aannemelijk is dus dat - anders dan verzoekster kennelijk veronderstelt - de mishandeling in kwestie wel degelijk is gezien in de context van het geheel. Mogelijk is een en ander niet voldoende duidelijk aan verzoekster uitgelegd. Dat verzoekster het als een straf heeft ervaren dat smartengeld "moest" worden betaald is

op zichzelf wel voorstelbaar, maar het was verzoekster in ieder geval duidelijk dat een en ander een voorwaarde was voor niet-vervolgning. In die zin was er dus een keuzemogelijkheid. Indien zij of haar zoon van mening waren geweest dat de (civiele) vordering van de tegenpartij volkomen onterecht was, had ervoor kunnen worden gekozen om niet aan de gestelde voorwaarde te voldoen. Dat verzoekster wilde voorkomen dat haar zoon (conform de richtlijnen) zou worden vervolgd en zich daarom welhaast genoodzaakt zag om dan maar aan de gestelde voorwaarde te voldoen, wil nog niet zeggen dat de parketmedewerkster in feite een straf heeft opgelegd dan wel anderszins een voorwaarde heeft gesteld die niet had mogen worden gesteld. Hierbij is tevens nog van belang dat € 125 smartengeld de Nationale ombudsman niet als excessief voorkomt. Evenmin kan uit het stellen van meergemelde voorwaarde worden afgeleid dat de medewerkster alles van de tegenpartij geloofde, zonder naar alle omstandigheden van het geval te kijken of naar argumenten van verzoekster(s) zoon) te luisteren. Uiteindelijk was het aan verzoekster(s) zoon) om te kiezen de zaak al dan niet voor de rechter te laten brengen. Gelet op de gegevens die er waren en gegeven het feit dat verzoeksters zoon zelf al had aangegeven dat (ook) hij N. voorafgaand aan de gebeurtenissen in kwestie al enige tijd had gepest en dat er op de dag van de mishandeling in kwestie ook door hem was gepest, was het parket niet gehouden om nog nader onderzoek te (doen) plegen naar de rol van anderen, in het bijzonder de school.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

De Nationale ombudsman merkt nog op dat de mededelingen van de parketmedewerkster omtrent voorwaardelijk sepot met een proeftijd van twee jaar niet stroken met de uiteindelijke afdoening van de zaak. Aan verzoekster was in de brief van 23 juni 2004 (zie Algemeen, onder 8.) gemeld dat zij nog nader bericht zou ontvangen. Ook nu er uiteindelijk niet voorwaardelijk is geseponneerd en er dus geen (nadere) voorwaarde meer hoefde te worden gesteld, had het parket verzoekster in ieder geval een brief moeten sturen, waarin een en ander werd meegedeeld. Dan was ook voorkomen dat verzoekster in de veronderstelling was gebleven dat haar zoon een proeftijd van twee jaar was opgelegd.

IV. Ten aanzien van de omvang van de claim

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er ook over dat de parketmedewerkster geen oog heeft gehad voor het feit dat de tegenpartij naderhand meer had geclaimd dan in eerste instantie. Zij voert op dit punt het volgende aan. Zij had direct aan de ouders van N. laten weten de schade aan diens minidisc (die tijdens de schermutseling op de grond was gevallen) te willen vergoeden. Zij had aangeboden om langs te komen om de precieze omvang van de schade te bespreken, maar hierop werd niet ingegaan. Pas drie weken later verklaarde de moeder van N. plotseling dat tijdens de schermutseling ook schade was ontstaan aan het mobieltje van N. Dit wees er volgens verzoekster op dat er misbruik werd gemaakt van de

situatie c.q. dat men van de gelegenheid gebruik wilde maken om er zelf wijzer van te worden.

2. De minister van Justitie merkte op dat N. in diens aangifte had opgegeven dat zijn minidisc op de grond was gevallen. In de zich bij het proces-verbaal bevindende schadeclaim van 14 maart 2004 (zie hiervoor, Algemeen onder 5.) was tevens opgegeven dat er ook schade was ontstaan aan de gsm. De schadebemiddelingsprocedure had zich echter beperkt tot de schade aan de minidisc en immateriële schade. De minister achtte de klacht dan ook ongegrond op dit punt.

3. In het rapport inzake de schadebemiddeling van de parketmedewerkster staat vermeld dat de opgegeven schade totaal € 212 bedroeg, bestaande uit € 83 voor de kapotte minidisc en € 125 voor immateriële schade.

Beoordeling

4. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

5. Het staat vast dat de claim voor het gsm toestel niet is gehandhaafd in de schadebemiddelingsprocedure. Het enkele feit dat deze claim enkele weken na de mishandeling wél was gedaan, was nog geen reden om aan te nemen dat de andere - aan het parket opgegeven - schadeposten reeds bij voorbaat dermate onredelijk moesten worden geacht dat de parketmedewerkster niet had moeten proberen de schade geregeld te krijgen voor het slachtoffer N. Opgemerkt wordt nog dat kennelijk ook verzoeksters verzekeraar de gestelde schadeposten redelijk en voldoende aangetoond vond; de schade is immers grotendeels door de verzekeraar voldaan.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

V. Ten aanzien van de aandacht voor verzoeksters eigen inspanningen

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er ten slotte over dat bij de schadebemiddeling geen aandacht is besteed aan alles wat zij zelf in het werk had gesteld om de zaak met de tegenpartij af te wikkelen. Zij had immers al het mogelijke gedaan om in contact met de tegenpartij te komen om afspraken te maken over de afhandeling van de schade. Op een aanbod harerzijds om direct om de tafel te gaan zitten werd niet gereageerd. Toen er na enige weken een schriftelijke schadeclaim door de tegenpartij werd gedaan, waarin opeens méér dan in eerste instantie werd geclaimd, terwijl er geen expertiserapporten waren, had zij besloten er een verzekeringszaak van te maken; zij had alles naar haar verzekeringsagent gestuurd.

2. De minister van Justitie heeft aangegeven deze klacht niet relevant te vinden voor de beoordeling van het functioneren van het parket. Alleen als partijen onderling een regeling hadden getroffen, zou dit gevolgen hebben gehad voor de schadebemiddelingsprocedure.

Beoordeling

3. Ook deze klacht dient te worden getoetst aan het hiervoor onder IV.4. vermelde redelijkheidsvereiste.

4. Verzoekster heeft inderdaad direct geprobeerd de schade goed geregeld te krijgen. Dat de wederpartij een en ander niet wilde doen in een gesprek rond de tafel, is wellicht teleurstellend geweest voor verzoekster, maar daarmee is nog niet gezegd dat de schadeclaim van de wederpartij reeds daarom onredelijk was. Op het moment dat de schadebemiddelingsprocedure startte, was er nog geen schadebedrag aan de wederpartij betaald en was de schade dus nog niet afgewikkeld; verzoekster had immers een deel van de (aan haar) gerichte schadeclaim betwist. Onder die omstandigheden kon de parketmedewerkster in alle redelijkheid beslissen om alsnog te trachten een schaderegeling tot stand te brengen. Het is mogelijk dat verzoekster dit heeft ervaren als een soort beloning voor onredelijk gedrag van de tegenpartij. Niet helemaal duidelijk is of verzoekster haar bezwaren ten aanzien van dit punt ook heeft geuit tegenover de parketmedewerkster. Mogelijk had uitleg over de ins en outs van schadebemiddeling door het parket de positie van het parket kunnen verduidelijken. Hoe dan ook, dat een slachtoffer er niet voor voelt om in een gesprek met de dader de schade te regelen, behoeft er niet aan in de weg te staan dat het parket alsnog tracht om bij een op zichzelf niet onredelijke schadeclaim de zaak te regelen, hetgeen in casu ook is gebeurd.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het arrondissementsparket te Rotterdam, is niet gegrond.

Onderzoek

Op 4 januari 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw K. te Capelle aan den IJssel, met een klacht over een gedraging van het arrondissementsparket te Rotterdam. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werd verzoekster in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Noch verzoeker noch de minister van Justitie gaf binnen de gestelde termijn een reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Verzoekschrift van 2 januari 2005 met bijlagen, alsmede een brief van verzoekster van 27 augustus 2004 met bijlagen.
2. Standpunt minister van Justitie van 17 juni 2005.
3. Reactie verzoekster van 8 juli 2005.
4. Het rapport van het arrondissementsparket van 14 juli 2004 inzake de schadebemiddeling.
5. Bericht van het College van procureurs-generaal van 17 januari 2006 over de afdoeningsbeslissing.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Aanwijzing slachtofferzorg van 13 april 2004 (Stcrt. 2004, 80)

"(...)Uitgangspunten basistaken slachtofferzorg

Als basistaken van de uitvoering van slachtofferzorg gelden de volgende uitgangspunten:

(...)

c. Het zoveel mogelijk benutten van de mogelijkheid tot schaderegeling in het kader van de afhandeling van de strafzaak. Het betreft zowel de materiële als de immateriële schade.

(...) Schadebemiddeling door het OM

Het Openbaar Ministerie tracht zoveel mogelijk een schaderegeling tussen verdachte(n) en slachtoffer(s) tot stand te brengen, bij voorkeur in een zo vroeg mogelijk stadium van het

strafproces in ruime zin.(...)

Als de verdachte met een aanbod van politie of openbaar ministerie tot schaderegeling instemt en de daarbij gemaakte afspraak nakomt, houdt het openbaar ministerie in beginsel rekening met die omstandigheden bij de verdere afdoening van de strafzaak. Indien het slachtoffer te kennen heeft gegeven schadevergoeding te wensen, houdt het Openbaar Ministerie daarmee rekening bij de vervolgings- en afdoeningsbeslissing."

2. Richtlijn voor strafvordering Kinderzaken (misdrijven) van 16 februari 1999 (Stcrt. 1999, 63)

In bijlage 1 (requireerbeleid) van deze Richtlijn staan een aantal HALT-delicten vermeld. Mishandeling staat daar niet bij. Ter zake van mishandeling vermeldt de richtlijn dat er in geval van geen of licht letsel gedagvaard wordt.

3. Aanwijzing verbaliseringsbeleid en procesbeschrijving minderjarigen van 27 januari 1999 (Stcrt. 1999, 82)

Bijlage 2 van deze aanwijzing bevat een overzicht van (de bovengrens van) het aantal op te leggen HALT-uren bij een aantal specifiek genoemde delicten. Mishandeling komt daarin niet voor.